

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRAJN

Počnina plačanja v potovini

Leto IV. Št. 4

Kranj, 25. januarja 1951

Cena din 3-

V kmetijskih zadrugah kranjskega okoliškega kraja je treba samo poživiti začeto delo, pa bo uspeh večji

Smo v času letnih obračunov. Vsa društva, ustanove in podjetja pregledujejo svoje delo v preteklem letu in na podlagi doseženih uspehov in napak sprejemajo nove načrte za bodoče leto. Tudi kmetijske zadruge se pripravljajo na svoje letne občne zvore. Veliko se govorji in piše o tem. Prav, saj je to tudi potrebno. Naša industrija in rudarstvo sta v svojem socialističnem razvoju dosegli veliko večje uspehe kakor naše kmetijstvo. Se pravi, da kmetijstvo nekako zaostaja na poti v socializem. Prav v kmetijstvu se še vseh nalog lotevamo le preveč kampanjsko. To smo ugotovili tudi v kranjskem okraju. S kampanjami za ustanavljanje kmetijskih delovnih zadrug pa smo na že ustanovljene popolnoma pozabili in jih prepustili slučajnemu razvoju.

Oglasil sem se pri predsedniku OZKZ za okraja Kranj in ga vprašal za razvoj in drugo problematiko splošnih kmetijskih zadrug v okraju. Že v začetku mi je povedal, da je v okraju na široko razgibano zadružništvo, ki zajema okoli 95% vsega kmečkega prebivalstva. Rekel mi je, da je treba samo poživeti že začeto delo.

Največji razmah kmetijskega zadružništva je okraj zabeležil leta 1948. Ko pa so prevzela odkupne naloge razna odkupna podjetja, je zanimanje za zadružništvo upadelo, še bolj pa so pozabili na kmetijske zadruge. Kakor povsod, tako so se tudi v kranjskem okraju v samem začetku pečale zadruge le s trgovino. Obstajalo pa je tudi nekaj živinorejskih, strojnih, elektrostromnih, lesoproduktivnih in še nekaj drugih zadrug. Seveda pa se te zadruge niso mogle poglobiti v kmetijsko proizvodnjo. Zato so bile tudi v tem pogledu potrebne spremembe. Vse zadruge so se reorganizirale in preimenovale v splošne kmetijske zadruge in doble širšo osnovo.

Danes je v kranjskih okrajih (okraj okolič in mesto) 52 splošnih kmetijskih zadrug s 127 odsekovi in preko 31 tisoč članov. Trgovinskih odsekov imajo 51, lesno-gozdarskih 48, hranilno-kreditnih 47, sadarskih 23, živinorejskih 22, strojnih 20, poljedelskih 10 in še nekaj drugih. V zadnjem letu niso imeli bistvenih sprememb, ker so, kakor smo že omenili, zaradi ustanavljanja KDZ zanemarili delo v KZ. Večje uspehe so imele le kmetijske zadruge v Selški in Poljanski dolini, ker so imele še konkretno naloge z odkupom. Velike uspehe so dosegli prav pri odkupu gozdovih sadežev.

Kmetijske zadruge posedujejo tudi veliko število raznih strojev, med katerimi je 40 mlatilnic, 14 sejalnikov, 22 elektromotorjev, 20 motornih slomoreznic, 28 sadnih škropilk itd. Te stroje pa ne izkorisčajo dovolj, oziroma jih imajo ponekod preveč, drugje pa premalo. Veliko skrb polagajo tudi obrtniškim odsekom, ki jih imajo 18; čipkarskih odsekov je 9. Lepi dohodki jim donašajo prav čipkarski odseki. Delo v njih se razvija bolj v zimskih mesecih, ko imajo žene in dekleta več časa. Omenili smo, da imajo v KZ 47 kreditno-hranilnih odsekov s 3.046 vlagatelji, ki imajo vloženih 5,500.000 din. Prav s kreditno-hranilnimi odseki so se nekatere zadruge osamosvojile in obratujejo s svojimi lastnimi sredstvi. To so zadruge v Skofiji Loki, Kranju, Zireh, Gorenji vasi in Voglah.

Med splošnimi kmetijskimi zadrugami dosegla najboljše uspehe zadruga v Kranju. Zadruga ima 12 odsekov, za vsak tak odsek pa odgovarja po en član upravnega odbora, ki ima poleg sebe še 10 do 15 članov kot nekakšno komisijo.

V januarju so imeli v okraju osem sektorskih konferenc, ki so se jih udeležili upravní odbori KZ in zastopniki KLO-jev. Na konferencah so obravnavali nove gospodarske naloge prav v zvezi z dvigom kmetijske proizvodnje. Govorili so o se-

menski službi, obdelovanju zemlje in vseh ostalih nalogah. Kajti prav z novimi operativnimi nalogami, ki jih bodo prevzele KZ oziroma na občnih zborih novoizvoljeni upravní odbori, se bo razvoj in delo zadružništva še bolj razvilo in okreplilo.

Poleg tega imajo v okraju še 16 zadružnih ekonomij, ki jih tudi ne smemo pozabiti. Ekonomije obsegajo 1.022 hektarov skupne površine. Od tega so zadružniki vnesli 422 ha, 466 ha je bilo dodeljenih iz agrarne skupnosti in 140 ha iz zadružnega sklada. Prav lepo se je razvila zadružna ekonomija na Prtovcu v Selški dolini. Za ekonomijo so se zavzeli trije člani, ki so, skoraj bi rekli, iz nič ustvarili lepo gospodarstvo. Ob prevzemenu so dobili zapuščeno gospodarstvo brez živine in orodja. Gospodarsko poslopje so obnovili in začeli z delom. Danes imajo že devet glav goveje živine in 53 ovac. Vse so si nabavili po prosti ceni iz lastnih sredstev. Pripravili so 4 apnenice apna in ga

prodali. Tako so prišli do sredstev, da so si opomogli. Prav tako ima lepe uspehe ekonomija KZ v Bukovici, ki se ukvarja z revo mladih prašičkov in je z njimi oskrbelo svoj kraj.

Veliko se danes govori in piše o pomoči frontnih organizacij zadružništva. Toda do sedaj, oziroma v preteklem letu, se to v praksi še ni dosti pokazalo. Ze postavljeni okrajni frontni aktiv za zadružne gradnje in zadružne domove je čisto razpadel. Prav tako je v večini primerov v vaških frontnih odborih. Tu pa tam je mogoče malo drugače, ali na splošno je tako. To se vidi tudi iz tega, da je bila velika večina zadružnih gradenj izvršena na podlagi črpanja investicijskih kreditov. S protostoljnim delom je bilo bolj slabo. Zato bo nujno, da na bodoče občne zvore kmetijskih zadrug povabijo tudi zastopnike vaških odborov OF, kjer se bodo lahko podrobnejše seznanili s problemi in delom kmetijskih zadrug.

Tekmovanje v počastitev 10-letnice OF

SINDIKALNA PODRUŽNICA „ISKRE“ MED NAJBOLJŠIMI TEKMOVALCI V POČASTITEV 10. LETNICE OF

V decembrskem razdobju tekmovanja v počastitev 10 letnice OF so prejele od Izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije najboljše frontne organizacije, sindikalne podružnice naših podjetij in tovarn v znak priznanja prehodne zastave kot zmagovalci v šestmesečnem tekmovanju za december 1950. Med sindikalnimi podružnicami, ki so dosegli največ uspehov, je tudi SINDIKALNA PODRUŽNIČA DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE ISKRA IZ KRAJNA, ki je v tekmovanju kolektivov kovinske industrije dosegla prvo mesto. Med pohvaljenimi osnovnimi frontnimi organizacijami pa je Naklo (okraj Kranj-ekolica).

V POČASTITEV 10. OBLETNICE OF SO DOSEGLI V „TISKANINI“ LEPE USPEHE

V „Tiskanini“ so lanskoletni plan izpolnili kljub občutnemu pomanjkanju surovin do 30. decembra.

Delovni kolektiv se je letos obvezal, da bo redno dosegal mesečne proizvodne plante ter tako čimprej izpolnil letni plan. V borbi za doseglo plana igra veliko in pomembno vlogo široko tekmovanje, ki se je razvilo med brigadami v počastitev desete obletnice OF.

Tovarna tiskanega blaga „Tiskanina“ je razdeljena na dva obrta. Obrt I. sestavlja

tkalnica, predilnica in oplemenilnica, obrat II. pa sestavlja samo tkalnica.

V tekmovanju od 18. dec. do 15. januarja je bila v predilnici najboljša brigada, ki jo vodi Čarman Kati. Ta brigada izkorišča stroje 89.5 odstotno. Plan pa dosega povprečno 100.1 odstotno.

V tkalnici obrata I. se je v tem tekmovanju posebno izkazala brigada Pokorn Antonija, ki steje 12 delavk. V tej brigadi dosega plan povprečno 110 odstotno. Najboljša delavka so: sestri Vida in Ivanka Jeras ter mojster Jože Jeras. Ne smemo pa pozabiti tudi Marije Boštjančič, ki je prav tako ena najboljših delavk.

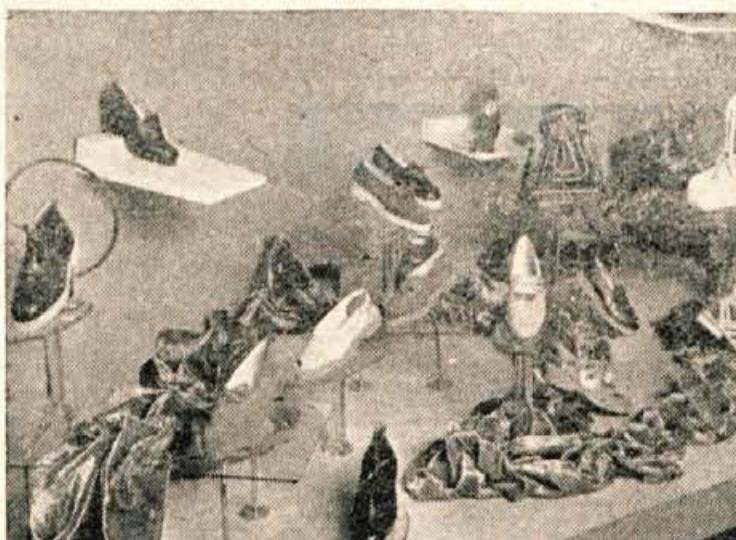
V oplemenjevalnici so najboljše brigade barvarne in zlagalnice. Najboljši delavec v barvarni je trikratni udarnik Kumše Franc, ki je obenem tudi brigadir. V zlagalnici se je posebno izkazala trikratna udarnica Papler Angelca.

V tkalnici obrata II. je bila v tekmovanju 10. obletnice ustanovitve OF najboljša brigada Ribnikar Frančiške. V tej brigadi zasluži tudi vso pohvalo mojster Oman Leopold ter 15-kratna udarnica Dolinar Alojzija.

V „Tiskanini“ so imeli nedavno konferenco sindikalne, partijske in mladinske organizacije. Na tej konferenci so razpravljali o vseh vprašanjih, ki so v zvezi s pravočasnim izpolnjevanjem plana. Poleg tega so se na konferenci pomenili tudi o varčevanju, ki je zajelo ves delovni kolektiv.

„OBUTEV“ izpolnila petletni plan

Največje čevljarsko podjetje v Sloveniji „Obutev“ v Kranju, ki ima svoje podružnice v Mariboru, Novem mestu, Murski Soboti in Tržiču, je 18. januarja izpolnila petletni plan /kol.činsko in finančno. Visoka delovna zavest naših čevljarjev, ki se je odražala v medsebojnih tekmovanjih vseh delovnih kolektivov „Obutev“ ter vodilnega osebja, je pripomogla k temu velikemu uspehu: k izpolnitvi petletnega plana v dobrih štirih letih. Izdelali so 3 milijone 756.875 parov raznih vrst čevljev, izponitev finan-

IZDELKI „OBUTEV“ — PONOS KOLEKTIVA

nega plana pa znaša 1 milijard 353 milijonov 823.000 din, to se pravi, da so ga presegli za 6 milijonov 773.000 din.

Volitve v novo skupščino LRS

bodo 18. marca 1951

Iz volivnega proglaša OF Slovenije

Delovno ljudstvo Slovenije!

Leta 1947 je Slovenija v okviru vsedržavnega petletnega plana industrializacije in elektrifikacije sprejela svoj plan za razvoj gospodarstva. Delovni ljudje Slovenije, združeni v Osvobodilni fronti, so se lotili tega dela z zavestjo, da moramo z lastno silo zgraditi gospodarsko močno in neodvisno domovino. Ta zavest se je po zglasni resoluciji Informbiroja in po ekonomski blokadi, političnem pritisku in zastreševanju vseh vrst s strani SZ še stopnjevala. Delavci, mladina, frontovci, žene, sindikalne podružnice, pripadniki JA, ljudje vseh poklicev so tekmovali med seboj, kdo bo več prispeval k izgradnji našega gospodarstva in blaginji vsega ljudstva. V tem velikem gospodarskem boju so se vzgajali in kalili novi ljudje, prežeti z ljubeznijo do rodne grude, pripravljeni na vedno večje žrtve. S porastom naše industrije so se porajali novi junaki dela, udarniki, novatorji, racionalizatorji, borce za petletni plan na vseh področjih gospodarske dejavnosti.

V Sloveniji je zrasla cela vrsta novih tovarn zveznega in republiškega značaja, številne električne centrale, daljnovidni prometni sredstva, gozdno industrijska podjetja, državna kmetijska posestva, kmečke delovne zadruge itd. Litostroj, Strnišče, industrija naft v Lendavi, tovarna avtomobilov v Mariboru, valjarna na Javorniku, hidrocentrala Mariborski otok, Moste, Savica ter Medvode in Vuženica, ki sta še v gradnji, razširitev tovarne železničnih konstrukcij „Franc Leskošek“ v Mariboru, tovarna Titan v Kamniku, razširitev tovarne Impol v Slovenski Bistrici, tovarna usnja na Vrhniku, tovarna čevljev Ziri, tovarna učil v tovarna sadnih izdelkov v Črnomlju, tekstilna tovarna v Novem mestu, tovarna pohištva „Edward Kardelj“ v Novi Gorici, tovarna organskih barv v Celju, razširitev in izboljšave v železarnah Guštanj, Store, Jesenice, razširitev in mehanizacije naših rudnikov, veliko lesnoindustrijsko podjetje v Kočevju in Limbušu, številne nove žičnice, nove tovarne kemične in živilske industrije, okrog 7.500 novih zgrajenih dvošobnih družinskih stanovanj — vse to so uspehi našega dela, na katerega smo upravičeno lahko ponosni. S temi objekti v naših temeljnih proizvodnih panogah so postavljene osnove za nadaljnji razvoj predevljalne industrije v Sloveniji, ki je bistveno važna za dvig življenjske ravni.

Slavnostna akademija

ob obletnici

Leninove smrti

V soboto je bila v sindikalnem domu v Kranju svečana proslava 27. letnice smrti velikega misleca Vladimira Iljiča - Lenina. Svečanost je otvoril mešani pevski zbor SKUD-a „France Prešeren“, ki je ob spremeljanju godbe zapel Internationale. Na spominski svečanosti 27. obletnice Leninove smrti je govoril tov. Ivan Regent.

Da nauk marksizma ni dogma, ni nekaj končnega, dovršenega, ampak je osnovni ni kamen znanstvene teorije delavskega razreda, katero so dolžni komunisti stalno razvijati, je dejal tov. Regent, je vedno poudarjal veliki Lenin. Vendar danes trdijo voditelji SZ, da je tam socializem že zgrajen, da na njem ni več kaj dopolnjevati in spremiščati, pri tem pa kot birokratska kasta sedijo ljudstvu na vratu in dušijo vsako svobojo in samostojno misel. Lenin je dejal, da bodo narodi vsak v svojih pogojih in specifičnostih ubrali lastno pot socialistične revolucije. Pogoji, ki so rodili veliko Oktobersko revolucijo, katere organizator in utemeljitev je bil Lenin, se v zgodovini ne morejo in se ne bodo več ponovili, ker se razvoj druž-

(Nadaljevanje na 2. strani)

S temi svojimi uspehi se „Obutev“ s svojimi čevljarskimi obrati širom Slovenije ponosno uvršča med prvoborce prve Titojeve petletke.

Upravni odbor, delavski svet, partijska in sindikalna organizacija ter uprava podjetja se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k tej veliki zmagi in jim čestita k dosegrenemu uspehu z željo, da planske obveze leta 1951 ravno tako izvrše predčasno.

V. I. Lenin

SLAVNOSTNA AKADEMIA OB OBLET-
NICI LENINOVE SMRTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

benih odnosov stalno spreminja in se je tudi izpremenil, zato je nemogoča trditev današnjih voditeljev SZ, da lahko narodi izključno po vzorcu SZ pridejo v socializem.

Lenin je bil velik sovražnik laži, hinavščine in licemerstva in če bi se danes pojavil med nami, bi se gotovo znajdel v protikominformističnem taboru.

Jugoslovanski narodi s KP in tovarišem Titom na čelu pravilno izkorisčajo bogate nauke velikega Lenina, razvijajo svojo ljudsko demokracijo, utrjujejo neodvisnost svoje dežele, borijo se za enakopravne odnose med narodi.

Na kraju svojega govora je tov. Regent opomnil na opozorilo Lenina, da se je treba stalno in nenehoma učiti, tako da bo imel vsak jasno perspektivo naše borbe v izgradnji socializma, v borbi za lepoš in svetlejšo bodočnost delovnega ljudstva.

Tov. Regentu lastnemu poljudnemu podajanju misli je pozorno sledila množica poslušalcev in na koncu proslave z njim skupno vzklikala: „Slava velikemu Lenini!“

Četrto zasedanje delavskega sveta v „Iskri“

Preteklo soboto se je sestal na četrto zasedanje delavskega sveta v „Iskri“. Udeležili so se ga polnoštevilno vsi izvoljeni člani sveta. Bilo jih je nekaj nad 100 in mala delavska zbornica je pozorno spremljala poročilo predsednika, ki je podal pregled sklepov zadnjega zasedanja in kaj je bilo storjenega. Za njim je podal poročilo predsednik upravnega odbora o štednji, o odkritju škode, ki je vsled nepravilnega ravnanja pri delu nastala v galvaniki, kar je predano v kazenski postopek, o ustanovitvi tovarniške čevljarske, povečanju dnevnega obroka mleka delavcem, ki jim to pripada, o končni prevedbi delavcev v nazive (pri njih je do bilo 57 delavcev naziv specialista), o zagotovitvi materiala za proizvodnjo itd. Glavni inženir pa je članom delavskega sveta prikazal v glavnem uspehe pri izpolnjevanju letnega plana, pomanjkljivosti in napake v proizvodnji in objektivne težave, ki so nastopile vsled pomanjkanja materiala, kot je baker in bakelit.

V decembru se je v „Iskri“ izboljšala notranja delovna disciplina za 2.5% in delovni čas so namesto prejšnjih 6.8 ur izkoriščali 7.25 urno. Vsi ti uspehi so pomogli, da so izpolnili letni finančni plan 101.1%, decembrski osnovni plan celo 172.7%, vrednostnega z 121.2% in plan po sortimentu 73.2%. Letni plan je izpolnjen v proizvodnji dinama 101%, regulatorjev 100%, kinoprojektorjev 103.2%, ojačevalcev 100%, števcev 100%, avtomatičnih telefonov 100% ter v livnici 120%. Z ostalimi proizvodi pa so v zaostanku, saj je samo 37 milijonov din vrednosti v nedovršeni proizvodnji. Izmet jim dela še vedno velike preglavice in ogromno škodo. Lani so ga res že nekoliko zmanjšali, a ne tako, kot bi ga morali. To vse izvira od tod, ker je še pomanjkljiva kontrola in preslab čut odgovornosti posameznih brigadirjev in mojstrov. Za letos je proizvodni plan Iskre povečan za 17% in v proizvodnjo so uvedeni razni novi izdelki, kot so vatmeter, mali instrument, rele, kontaktni stavek, varovalke (telefonija) itd., razen vseh dosedanjih izdelkov, kar zahteva nujno povečanje pažnje in borbenosti za dvig proizvodnje na vseh sektorjih dela.

V diskusiji so se razpravljali o dvigu kvalitetne izdelave izdelkov, o štednji, ki

Nekaj misli o novih ukrepih v trgovini

S prehodom iz trojnega sistema nabave in prodaje blaga na način dočela svobodne prodaje z nekaterimi popusti pri nakupu, z odpravo teritorialnih meja na notranjem trgu in s solidnejšo uređitvijo razdelitve prehrambenega blaga zagotovljene preskrbe, je naša trgovina storila vsekakor velik korak naprej.

Ukrepor zvezne vlade, ki so se že uveljavili tudi pri nas s 15. januarjem 1951 in na katere so vezane te izpreamembe, pa nikakor ne moremo gledati samo v merilu trgovine, temveč le v merilu celotnega našega gospodarstva, ako hočemo pravilno razumeti njihovo vsebino in pomen, ki ga imajo za njegovo nadaljnjo krepitev, s tem pa tudi za slehernega našega državljan. Oglejmo si torej, kako se bodo ti ukrepi praktično uporabili v gospodarstvu, posebno še v naši ožji okolici, in kaj prinaša novi sistem v trgovini našemu delovnemu človeku.

Sedanje cene, ki v splošnem veljajo v prosti prodaji, so sicer za neke vrste industrijskega blaga nekoliko višje od prejšnjih, vendar glede na možnost nakupa za delavca s popustom 80% in 65% za kmata (razlika 15% je upravičena glede na močneješo kupno moč kmata), nikakor

ne predstavlja resne ovire za nabavo osnovnih živiljenjskih potrebščin tako pravemu kot drugemu. Seveda je nadaljnjo zvišanje ali znižanje cen odvisno od obsega proizvodnje in samih kupcev, ker se bodo le-te oblikovale na podlagi povpraševanja po blagu, oziroma na podlagi ponudbe blaga v trgovinah. To se pravi, čim večje bodo zahteve po nekem blagu, tem dražje bo, in obratno.

Niso pa pri tem mišljeni prehrambeni predmeti zajamčene in dopolnilne preskrbe (žitarice, sladkor, maščoba, meso, krompir, mleko, milo itd.), ki jih bodo potrošniki prejmevali kot doslej na živilke nakaznice in sicer po znatno nižjih cenah. Povprečno pa so cene tem predmetom zmanjšane za 38% od prejšnjih nižjih enotnih cen, kar predstavlja občutno znižanje izdatkov za osnovno prehrano in obenem solidnejše jamstvo za boljšo oskrbljenost delavčeve družine z najpotrebnjšimi živiljenjskimi potrebščinami. Tudi s kurivom bodo potrošniki oskrbljeni po nižjih enotnih cenah in potem takem ni nobene bojazni, da bi se delovni ljudje oskrbovali slabše kot preje. Nasprotno, novi sistem s celo vrsto izpreamemb od prejšnjega omogoča boljši in svobodnejši

način nakupovanja, to pa še posebej številnejšim družinam, katerim zagotavlja absolutno izboljšanje dosedanjega položaja.

Podražitev tobaka, vžigalic, petroleja in soli za 100% odnosno za 66% bo vsekakor odtehtalo znižanje cen prehrambenim predmetom, pa tudi vrednost kuponov za nakup blaga s popustom se pri otrocih poveča in bo že s tem številnejšim družinam bistveno pomagano poleg drugih ugodnosti, ki so jim že in jim še bodo zagotovljene.

Pri vsem tem bodo imele še posebno vlogo naše kmetijske delovne zadruge in državna posestva, ki bodo v svojih posebnih prodajalnah v vseh večjih mestih in industrijskih središčih (pri nas zaenkrat v Kranju in Tržiču) prodajala kmetijske pridelke v prosti prodaji v pomembnih količinah in po znatno nižjih cenah kot zasebna gospodarstva na trgu. To bo močno vplivalo na kupno moč potrošnikov, ker bo razlika med prostimi cenami na trgu in med cenami v teh prodajalnah zmanjšana pomenila stvarni prihranek pri vsem tistem blagu, katerega si nabavljajo kot dopolnilo prehrane, ki jim je zagotovljena iz državnih zalog. Lani smo n.pr. v okraju Kranj-okolica vsled objektivnih zaprek potrebe v zvezni garantirani preskrbi kričli: z žitaricami 98.6%, maščobami 83%, sladkorjem 83.8%, mesom 69%. Radi primanjkljajev v osnovni prehrani so bili potrošniki primorani usmeriti nakup teh živil in kmata, kar je bilo seveda povod za zmanjšanje kupne moči prebivalcev mest in za povečanje kupne moči na deželi.

Pri 100% zagotovitvi teh artiklov na živilske nakaznice, bo tedaj že to predstavljalo prihranek napram izdatkom v lanskem letu, poleg tega pa še razlika med cenami kmata zasebnika in cenami socialističnega sektora kmetijstva takrat, ko si bo potrošnik nabavljjal prehrano preko norm zajamčene preskrbe.

Na drugi strani pa bo tak način zelo koristil našim kmetom zadržnikom, ki bodo v veliki meri lahko povečali dohodek zadruge in s tem njihovo kupno moč, odnosno zadovoljitev potreb po industrijskem blagu. S temi merami je dana tudi našim kmetijsko delovnim zadrugam konkretna pomeč za njihovo nadaljnjo gospodarsko učvrstitev in pa širši razmah socialističnega sektora v kmetijstvu sploh.

Res je, da so cene nekim artiklom danes sorazmerno visoke (posameznim tkaninam), vendar pa moramo pri tem upoštevati, da vpliva na nivo teh cen zlasti situacija, kakršna je danes na svetovnem trgu s surovinami, iz katerih se to blago proizvaja (volna, bombaž) in katere moramo uvažati po še enkrat višjih cenah kot preje, pa tudi več. Istotako pa seveda položaj na domačem trgu, ko moramo najti pravilno razmerje med cenami kmetijskih in industrijskih proizvodov, kar je v novem sistemu izrednega pomena.

No, tudi v tem primeru bo prav zadržanje kupcev odločilno vplivalo na ceno in kakršnokoli nepotrebitno nabavljanje blaga pomeni v stvari onemogočanje nakupa blaga potrebnemu potrošniku, a poleg tega zviševanje cen.

V prvih dneh novega načina prodaje so se pojavile težnje za čim večjo porabo točk in kuponov iz leta 1950, ki so veljavni do 31. marca 1951. Imeli smo pojavje brezsmiselnega tratenja teh vrednotnic zlasti v mestih. Nekateri potrošniki so se jih hoteli iznebiti po vsej sili in so zato kupovali tudi blago, ki ga rabijo prav malo, ali pa nič. Seveda je to njim samim v škode, ker si mogoče že v najkrajšem času ne bodo mogli nabaviti blaga s popustom, a ga bodo mogoče nujno potrebovali. Vsekakor je tako kupovanje v prid našim trgovskim podjetjem, ki bodo ob zalogah dobrega blaga še boljši gospodar položaj in je s te strani stvar v redu.

Ni pa v redu v toliko, ker taki kupci dobesedno zapravljajo denar za blago, ki ga ne potrebujejo, a poleg tega hote ali ne hote rušijo zaupanje v novi sistem trgovine in lahkovernim ljudem povzročajo nepotrebitne skrbi. Sicer pa je opaziti, da se je položaj glede tega v zadnjih dneh že izboljšal in je poraba točk in kuponov postal predmet treznejše preseje.

(Konec prihodnjič.)

V Kranju se člani Zveze borcev pripravljajo na svoj kongres

Zvezo borcev Kranj-mesto bo na Kongresu LRS dne 28. t. m. zastopal 5 delegatov. V predkongresnem tekmovanju tekmujejo med seboj terenski odbori ZB, kar bo zelo poživilo delo organizacije ZB. Tekmovanje se bo nadaljevalo do 10. obletnice ustanovitve OF in tekmovalna komisija bo ocenila delo posameznih odborov. Mestni odbor ZB pa bo dal najboljšemu odboru nagrado, oziroma povaldo. Do sedaj smo dosegli uspehe v povečanju in v evidenci člastva, k čemur je pripomoglo predvsem, da je bila vpeljana članarina 2 din, ki je bila za mesec januar že skoraj od vsega članstva pobrana. Terenski odbori ZB so zbrali predloge za podelitev spomenic svojcem padlih borcev,

skupno 175 predlogov, komisija za dodelitev spomenic pa bo pričela z delom. Nadalje se vrši zbiranje predlogov za dodelitev spomenic svojcem, katerim so padli domači kot žrtev fašističnega terorja. Zbirajo se tudi predlogi za odlikovanje živečih borcev in aktivistov, ki bodo odlikovanja prejeli za 10. obletnico OF. Terenski odbori ZB tudi skrbno pripravljajo živiljenjepise in slike padlih borcev in žrtev fašističnega terorja za vpis v knjigo žrtev, ki bo razstavljen na razstavi za 10. obletnico OF, pozneje pa v muzeju. Z velikim zanimanjem pripravljajo terenski odbori ZB vse, kar je značilnega za teren v času osvobodilne borbe narodov Jugoslavije. Posebno skrb polaga Mestni odbor ZB v predkongresnem tekmovanju in v času tekmovanja za 10. obletnico ustanovitve OF izvenarmijski vzgoji. Predvidena je velika protiletalska obramba mesta Kranja; pri tem manevru bodo sodelovali vse organizacije in društva v boju proti padalcem in diverzantskim skupinam, delavstvo v tovarnah pa bo ob tej priliki pokazalo, kako bi znalo obraniti in zaščititi tovarne v slučaju nevarnosti, če bi pretila naši domovini od kateregakoli sovražnika. S tem hočemo pokazati vladost, sposobnost, spremnost in strnjenosť ljudskih množic v naši domovini, združeni v OF in na čelu s KP in tovarišem Titom, da brani svojo svobodno socialistično Jugoslavijo v vsakem primeru ogrožitve.

Letne skupščine sindikalnih podružnic morajo biti dobro pripravljene

sindikati šola upravljanja in gospodarstva, šola komunizma.

V vseh tistih podružnicah, kjer so dosedanji upravni odbori podružnic s partijsko organizacijo pravilno razumeli pomen letnih skupščin, bodo letne skupščine močno sredstvo za pravilno urešenje sklepov XII. in XIII. plenuma ZO ZS, za čim boljšo organizacijsko okrepitev in za dvig idejno-politične, kulturne in strokovne ravnni delavskega razreda.

Doseči to, pa pomeni, da je treba posvetiti posebno skrb poročilom, ki naj zajemajo vse delo organizacije. Prikazani naj bodo doseženi uspehi v preteklem letu, na drugi strani pa napake in pomanjkljivosti, vse pa naj bo povezano s politično-gospodarskim razvojem in stanjem v delovnem kolektivu.

Tako skrbno pripravljena poročila bodo zainteresirala člane in vzbudila zanimanje, kar bo tudi pripomoglo, da bodo skupščine res politična manifestacija v borbi graditve socialistizma v zadnjem letu naše Petletke. V tem delu naj bo prikazana borba naše Partije za čistost načel marksizma-leninizma v borbi proti revisionizmu Sovjetske zveze in njenih satelitov.

Letne skupščine naj bodo obenem tudi manifestacija za volitve v skupščino LRS, kar bo dokaz predanosti našega delavskega razreda miroljubnemu politiku naše vlade, nov dokaz odločnosti delovnih ljudi Jugoslavije za nadaljnjo borbo proti sovražni agresiji, ki jo vodijo informbirojevske države.

Tako pripravljene letne skupščine naših

Oljane!

Pozivamo vsa podjetja in ustanove, da pošljete plan potreb za leto 1951. za drva in premog. Plani naj se dostavijo najkasneje do 25. februarja 1951. na „Kuriwo“ Kranj.

S PRIHODNJO ŠTEVILKO BOMO USTAVILI LIST VSEM TISTIM NAROCNIKOM, KI ZA LETOS ŠE NISO PLACALI NAROCNINE. — NAROCNIKE, KI SE NADALJE ZELE PREJEMATI „GORENJSKI GLAS“, PROSIMO, DA NAKAZEJO NA NAŠ RAČUN NAR. BANKA P. KRAJN ST. 624-90200-7 PO MOŽNOSTI CELO LETNO NAROCNINO, KI ZNASA DIN 130.—, KER ZA DRUGO NE VELJA OBIČAJNI POPUST. NOVI NAROCNIKI NAJ NA HRBTNI STRANI POLOŽNICE NAZNAČIJO, DA SE NAROCAJO NA NOVO!

sindikalnih podružnic bodo potrdile politično zavest in cnotnost našega delavskega razreda ter ljubezen do naše Komunistične partije, Centralnega komiteja in tovarša Tita, obenem pa bodo podružnicam prelomnice nihovega dela in resnični kažipot k novim uspehom in zmagam pri graditvi socializma.

K. F.

Maria Fortiē:

SPOMIN NA JUNAKA

(Pred kongresom Zveze borcev Narodno osvobodilne borbe Slovenije)

Mračilo se je že, ko je Jelka nekega decembarskega dne 1941. prišla domov. Navedno so bila ob tem času hišna vrata odprta, a tega dne so bila zaklenjena. Prej časa je morala tolči po njih, da ji je mati prišla odpret.

"Kaj pa se je zgodilo danes?"

Mati je samo položila prst na usta in ji z roko pokazala proti sobici zraven kuhinje.

"Obisk imam."

Dekle je vstopilo in živahno pozdravilo skrivnostnega gosta.

"To si pa nisem mislila, da so zaradi tebe takšne opreznosti v hiši!"

Malce se je nasmehnil in s tisto njemu lastno počasno govorico dejal:

"Je pač tako."

Stala sta pri oknu in za nekaj časa je obema zamrla beseda. Zagledala sta se v večer, ki je počasi nastajal zunaj.

Kako lepi so na Gorenjskem tisti jasni zimski dnevi, ko je videti, da se sonce stežka loči od zasnežene zemlje! Mrak se že skoraj umakne večerni temi, Storžič pa je še ves zlatordečasto blesteč in kakor zaledenel ognjen zubelj kipi v nebo, kjer se v svetli modrini pokaže že tu pa tam kakšna zvezda. Spodaj v Kranju pa se prizigajo luči in temnovijoličasta senca gozdov ob vznožju se počasi zavija v neprodorno temo.

Fant in dekle ob oknu sta molčala. Zdeleno se je, kakor da brez misli gresta za svetlogo, klj je počasi admirala na gori. Le še majhen stožek prav na vrhu... in potem tudi tega ni bilo več.

V sobi je bila tema. Dekle je počasi zagnilo zaveso in nato s hitro kretajo pričelo luč.

"Tuga." - Sama zase je izrekla to ime. Fant se je obrnil ob peči in počasi stopil na sredino sobe.

"Ne kliči me več tako. Sedaj sem Joža. Si boš zapomnila?"

"Sveda", je zamišljeno rekla. "Joža..."

Mar je to tisti, ki ga je poznala od šeste šole sem? Tisti malce plahi, čokati fant, ki se sicer ni dosti razlikoval od drugih gimnazijev, pa je bil vendarle ves drug. Pogosto je hodil sam zase z violino pod pazduho in premišljeval bogve o čem. Dekleta so na tihem šušljala o tem, kako lepo igra. Včasih pa se je ves razživel. Posebno o počitnicah, na Savi. Takrat se je velikokrat razlegal daleč naokrog njegov zvonki glas, ki je pel pesem o soncu. In potem so mu šaljive domisile kar druga za drugo letče iz ust. Neredko je znal tudi kako trčko in ostro zaviti v duhovost, tako da mu ni nihče prav nič zameril. Drugič spet pa smo se ure in ure pogovarjali o resnih rečeh, o knjigah in o glasbi. Sicer govoril ni veliko, a tisto, kar je povedal, je bilo pametno in lepo.

Sedaj pa je stal tu sredi sobe. Jahalne blače so ga delale večjega in čez pleča

se ji je zdel širši. Njegove oči so nekdaj veljale za melanholične, sanjave — sedaj pa je gledal odločno in uporno.

"To menda veš, da smo pošteno začeli. Od Loke do Krahjske gore, vse je pravljeno. Toda kranjskih fantov je še premašo. Veš, treba bo stopiti k vsakemu posebej..."

Govoril ni nič več tako počasi kakor nekdaj, beseda mu je tekla gladko in hitro. Le barva glasu je bila še ista in ni izgubila tiste prijetne doneče zvonosti.

Počasi se je razvnel. Črne oči so mu si jale v čudnem ognju in zdelo se je, da bo zdaj izbruhnila iz njega vsa zadržnost, ki se je nabirala v njem bogve koliko časa.

Dekle je poslušalo in se s fantom vred opajalo ob mavrični bodočnosti. Da, spet bo Storžič zažarel v svobodi in ti boš polletel, kamor te bo volja. Nič več se ne boš zapiral v hiše in... Ko pa je bilo vse tako tesno okrog nas...

"Iti bom moral. Pa se bom spet oglasil. Dobro se drži tačas!"

Preden se je poslovil, se je ustavil še pri dekletovi materi v kuhinji. Ni se mogel zadržati, pa je tudi njej začel govoriti o velikem času, ki je pravkar napočil. Zaneseno ji je slikal svobodno republiko Slovenijo, kjer ne bo kraljev ne mogotcev, ki bi stiskali ljudstvo.

Mati ga je spočetka začudeno pogledovala — tudi ona ga je poznala od prej — nato pa poslušala mirno, s povešenimi očmi. Semintja so se ji komaj opazno potegnile obrvi v ravno črto in navpična guba se ji je začrtala v čelo. Ko je odhajal, ga je za hip zadržala:

"Saj je vse lepo in prav, toda otroci, otroci... Mar veste, kaj si nalagate? Tako zanesenjaški in nelizkušen! Mar ne sanjate preveč?"

Nasmehnil se je.

"Ne skrbite, da ne znamo premisliti in prudariti. In na previdnost nikdar ne pozabimo..."

Obe sta ga spremili do hišnih vrat. Preden je zaprla vrata za njim, mu je mati šepnila:

"Previdni bodite!"

Po tistem je prišel še dvakrat, tretjič — tisti torek pred božičem — pa so ga čakali zaman. No, morda bo prišel jutri. Toda tudi naslednjega dne ga ni bilo.

Po Kranju je bilo čudno razpoloženje. Ljudi ni bilo po ulicah in če si srečali znanca, je površno pozdravil, nato pa s hitrimi koraki odšel, gledaje v tla. Mladi so se sestajali nereditno — le kadar je prišel Poročevalec, so ga naglo raznosili. Težka mora je visela v zraku in vse so pričakovali nekaj hudega. Semintja so ljudje šušljali, da so gestapovci ujeti nekega partizana, Kranjčana... ne ve se še, če se res piše Vidmar...

Dekle je čakalo. Včasih je verjelo govo-

ricam, drugič se je pa tolažilo, češ, saj je morda pomota. In če ni? Kdo je izdajalec. Kdo je tisti, ki morda ve za vsak tvoj korak, ki prisluškuje vsakemu tvojemu razgovoru? Kdo je? Kje je? Pred njenimi očmi so se večkrat vrstili obraz drug za drugim. Ne, to ni mogoče! Izdajalca ni bilo med njimi.

Dnevi so tekli. Minil je božič, pa tudi novo leto. Tako lepi sončni zimski dnevi so bili takrat, a kdo bi se jih bil vesel?

Dekle je velikokrat pomisli na ujetnika v begunjskem gradu. Kam gleda okno njegove ječe? Morda vidi temno zeleno Jelovico, morda triglavsko zarje? Kaj se godi z njim? Kako mora občutiti svoboščino sedaj, ko je tako daleč od njega, ko so svobodne samo še njegove misli?

Ujeli so ga. Sprva se mu je zdelo čudno, kako da se mu je to primerilo. Premišljaj je o previdnosti, a ni našel napake. Po prvih zaslišanjih pa je spoznal izdajalca. Odahnih se je, saj sedaj ni mogel več drovmiti o drugih. Kakšna sreča, da si na čistem v takih primerih!

Lahko je prenašal zaslišanja in muke, ki so si jih gestapovski krvniki izmisli brez stevilja, da bi iztisnili iz njega imena. Toda njegova usta so bila stisnjena — nobena sila jih ne bi prisilila, da bi govorila.

Po dvajsetih dneh so se mučilci naveličali. Fant je bil komajda še živ, toda toliko je bil še pri sebi, da je razumel, ko so mu prebrali smrtno odsodbo. Nato so ga pustili v samotnem bunkerju.

Spočetka je bil preslab, da bi premišljeval, a čež čas si je opomogel. Ni mislil na mrt, le kadar so zarožljali ključi v ključavnici, si je dopovedoval, da mora biti povsem miren. Včasih si je zaželet, da bi pogledal skozi zamreženo okno, toda bil je priklenjen in veriga je bila prekratka, da bi prišel tja.

20 let življenja! Kako kratek čas je to! Rad se je spomnil vseh tistih lepih trenutkov — kaj malo jih je bilo — ki jih je bil doživel. Toda venomer le ni mogel premišljevati o njih. Ko bi le imel svojo violinu pri sebi, pa bi bilo laže!

In nekega dne, ko se je ves zatopil v čudovito melodijo, ki mu je šumela v ušesih, se je skozi zamreženo lino prikradel sončni žarek. Samcat je zaplesal po tematičnem prostoru in se navsezadnje zasvetil na kovinskih okovih. Fant se je razveselil tovariša, ki ga je tako nenadoma rešil samote. In čisto tihio je začel mrmati pesem o soncu, tisto, ki jo je tolikokrat pel tam ob Savi v vročem julijskem soncu...

Stražar na hodniku je presenečeno prisluhnih, ko je iz celice vdrl doneči moški glas in se razlil po temačnih hodnikih. Dolgo ni utihnil. Pel je ves dan do večera in naslednji dan prav tako do večera.

"Kaj boste prebili to?"

"Težko bo, a nam ne kaže obupavati. Imamo še kaj drugega. Tobak in bombaž nas še vedno držita pokonci. Samo s tem smo mi dosti bogati."

"In bosta obrodila tobak in bombaž?"

"Sta že in še bosta. Dobro je", je dejal in s plavimi očmi s pogledom božal snežno pobeljena bombažna polja, mimo katereh je drvel naš vlak. Na njivah sem zagledal gručo pisano oblečenih žensk, ki so se sklanjale nad bombažnimi nasadi.

"Kaj delajo ženske?"

"Obirajo in plevejo, kakor kje kaže", mi je odvrnil možak. "To je ženski posel", mi je še pojasnil in dodal, "spretni so in vajene. Tu je na delu ženska delovna brigada."

Vlak se je ustavil na postaji. Kmet je izstopil. Po dveurni vožnji smo dospeli na postajo Štip — tretje mesto našega gostovanja. Samo mesto, ki je oddaljeno še kakih štiri kilometre, se skriva za podolgovatim golim hrbtom srednje velikega hriba. Na postaji sta nas čakala dva avtobusa in trije kamioni, na katere smo se naložili. Na njih smo se vozili preko presahle široke struge reke Brezalnice do prvih hiš v mestu, kjer smo izstopili. Zvrstili smo se v povorko. Spredaj godba na pihala "Tone Cufar" iz Jesenic, nato pa folkloristi Rožanca in pevci Prešerni iz Kranja. Sli smo po prashi poti navkreber, kjer so nas na križišču pričakovali v veliki skupini domačini z vojaško godbo na čelu. Sledil je prisrčen pozdrav.

O varstvu kulturnih spomenikov

Kulturno vrednost vsakega naroda dolčajo njegove duhovne ustvaritve. Sem štejemo ne samo umetnine iz poslednjih let, temveč vse duhovne vrednote, ki jih je kak narod v teku svoje življenjske dobe ustvaril. H kulturni zrelosti določene družbe pa prištevamo tudi način, kako družba te umetnine ceni, se ob njih dviga in kako jih varuje.

Kar se tega teče, lahko rečemo, da smo še pravi začetniki. Ravno v kranjskem okraju, zlasti v Škofjeloškem predelu, je mnogo del priznanih in neznanih ljudskih umetnikov, ki so širokemu krogu prebivalstva popolnoma tuja. Freske iz preteklih stoletij v nekaterih cerkvah, slike bratov Šubičev, Layerja in Mencingerja pologoma propadajo, ker ni prave skrb za zanje. Obiskovalci vidijo v njih le verske podobe, ne pa tudi umetnine, ki jih moramo čuvati kot dragocen dokaz naše kulturne tvornosti v preteklih stoletjih.

Za našo stavbarsko umetnost so važne nekatere stare hiše, ki pa se preurejajo v sodobne in s tem izgubljajo svojo zgodovinsko vrednost. Umetno izdelani okvirji (mnogo teh je iz Krope), resbarije na vratih, stare skrinje in drugo pohištvo, ki so ga izdelali domači talenti — obrtniki, vse to se vedno bolj umika sedanjem izdelkom. Redko se še dobri starci, prava narodna noša.

Pozabljamo tudi na naše domače stare obrti, sitarsko, pletarsko, čipkarsko itd., ki so dokaz umetniške tvornosti naših ljudi.

Zavod za varstvo spomenikov v Ljubljani ima precej teh del registriranih. Nedvomno je, da se kaže kulturna zrelost ljudi v odnosu do teh predmetov. Hvala je za vsako sporazilo, kje in kakšen predmet se kje nahaja,

Pel je o soncu in pomladu, o življenju, ljubezni in svobodi.

V begunjskem gradu je utihnilo vse. Talcii so brez diha poslušali in marsikateri malodušnež je dvignil glavo.

Krvniki so se vznemirili, a ne za dolgo. Tretjega dne zjutraj ni bilo več slišati glasu. Zarožljali so ključi pred bunkerjem. Odpeli so mu verige, še prej pa so mu zvezali roke. Ko je stopal po hodnikih do izhoda, je bil resen in bled. Ko pa je stopil v jasni zimski dan, je čež čas dvignil glavo in se nasmeħnil v sonce.

Bilo je 20. januarja 1942. leta, ko je salva končala življenje Tuga Vidmarja — Joža.

VESELI TEATER 90' IZ LJUBLJANE
bo v kratkem gostoval z novim programom v kinodvorani Stražišča. Dan in čas bosta pravočasno objavljena.

Podpredsednik domačega kulturno umetniškega društva "Vanča Prke" tov. Gvozdenovski je v svoji preprosti, toda iskreni besedi poudaril, da so Slovenci in Makedonci imeli podobno zgodovino, bili so večji del pod tujim jarmom in je zato prav in pravično, da se doborda medsebojno spoznajo. Pozdravljajo nas z vsem srcem v svoji sredini. — Na njegov govor je z izbranimi besedami odgovoril tov. Bergar Marjan, predsednik moškega, pevskega zbora SKUD France Prešeren.

Skupno smo nato v veliki povorki odšli skozi mesto. Jeseničani so neutrudoma igrali koračnice, da so se ljudje od vseposod zgrinjali skupaj in nas pozdravljali.

(Nadaljevanje prihodnji.)

Udeleženci turneje na glavnem trgu v Štipu

Zapiski z gostovanja naših SKUD-ov

Nadaljevanje (6)

Sedmega septembra zjutraj smo zapustili gostoljubni Titov Veles. Vsem udeležencem turneje bo to mesto ostalo v najlepšem spominu. Toda ne samo to. Že do tu smo imeli priložnost opaziti širna polja, ki so bila posejana s tobakom. Tu vsepovsod pridelujejo dobro znani kakovosten tobak, saj Makedonija najbolj slovi ravno po tem. Bile tokata so tu zelo visoke, perje pa zelo široko. Obirajo ga v zgodnjih jesenskih jutrih. Letos je zelo lepo rodil. Toda še nekaj novega je vmes. Na mnogih njivah smo opazili tudi bombažne nasade. Stevilne snežno-bele kroglice so se prikazale na približno za oreh debeli sadovih te pritlikave, nenavadne rastline. Ta bel bombažni rod je ponekod tako gost, da se ti zdijo, da so padle na pokrajino čez noč snežinke in jo pokrile s svojo odejo. Toda zdaj smo šele v pozrem poletju in

Torej zadružnik. Kako gre v zadružni in kako bo z letino, sem ga pobral.

V začetku je kazalo vse na dobro. Ali glej — dežja ni že več kot pet mesecev, mi je skozi okno bežečega vlaka pokazal na zemljo, ki je kazala sušno pustoš.

SEJ IN TIR POŠIRI NEM-SVETU

Zatišje pred nevihto pomeni sedanj zastoj na bojiščih Koreje, kajti Kitajci so zbrali na sredini fronte nove velike armade, ki jih cenijo na 300.000 mož. Pričakuje se nova velika ofenziva.

V Franciji so ustanovili "Neodvisno socialistično levico". Temu novemu političnemu gibanju se je pridružilo določeno število francoske socialistične stranke, stranke naravnega republikanskega gibanja, raznih socialističnih struj in predstavnikov parlamentarne skupine neodvisne levice. Izdali so poziv javnosti, v katerem pravijo, da žele pričeti boj demokratični in revolucionarni socializem, ki naj bi nasledil socialno demokracijo in stalinski komunizem.

V Avstriji bodo 20. maja volitve novega predsednika republike.

Sovjetska Zveza prodaja izdelke svojih satelitov, ki jih je v teh državah zaplenila sovjetska armada med vojno, na ameriškem tržišču po znatno nižjih cenah ter s tem odvzema tem državam devizne dohode, ki bi jih lahko dosegle z neposrednim plasiranjem svojih izvoznih predmetov.

12 azijskih in arabskih držav bo v političnem odboru ZN podalo svoj predlog rezolucije, v katerem bodo zahtevali sklicanje konference sedmih držav, to je ZDA, Velike Britanije, ZSSR, Francije, Indije, LR Kitajske in Egipta. Na tej konferenci bi pretresali vsa daljnovežna vprašanja, vstevši tudi postopno umikanje nekorejskih čet s Koreje, da bi se tako omogočila sestava enotne demokratične vlade, rešitev vprašanja kitajskega zastopstva v OZN in vprašanje Formoze. Menijo, da bi Kitajska morala sprejeti tako posredovanje za mirno rešitev korejskega spora.

FIZKULTURA, SPORT

NK Korotan vabi vso mladino mesta Kranja in okolice, ki želi igrati nogomet, na sestanek, ki bo v petek 26. januarja ob 17. uri na igrišču NK Korotana. Vabljeni vsi člani in nečlani. Sestanek strogo obvezen za vse verificirane člane NK Korotana.

NK KOROTAN : GARNIZIJA (Sk. Loka) 7 : 1

Preteklo nedeljo je gostovalo v Skofji Loki ligo moštvo Korotana iz Kranja, ki je v prijateljski nogometni tekmi z visokim rezultatom 7 : 1 premagalo dobro moštvo domače garnizije.

USTANOVNI OBČNI ZBOR TELOVADNEGA OKROŽJA ZA GORENJSKO

Kranj, 20. januarja. — Danes se je v malih dvoranih okrajnega ljudskega odbora Kranj-okolica v prisotnosti več kot 50 delegatov iz Kranja, Jesenic, Tržiča, Bleda, Radovljice, Skofje Loke, Nakla, Žirov, Železnikov itd. vršil ustavnovni občni zbor telovadnega okrožja za Gorenjsko. Na zboru je bil poleg zastopnikov množičnih in političnih organizacij prisoten tudi član Televodne zveze Slovenije tov. Gregorka.

Potek zobra, ki mu je predsedoval tov. Balderman Rudi, pov. za prosveto novozivljenega okrajnega ljudskega odbora Kranj-mesto, je bil zelo živahan, saj je podal širok pregled dela in pozrtvovalnosti posameznih društev iz kranjskega in jeseniškega okraja.

Uvodno besedo je imel tov. Ivan Ogorovec, sedanji predsednik okrajnega televodnega odbora Kranj. V svojem poročilu je razčlenil vse dosedanje delo tega okraja. Po prvih težavah, ki o natale že v samem začetku, so nastajale še druge. 26 televodnih društev je obstajalo, toda na žalost je treba ugotoviti, da 13 društev sploh ni delalo. Nobene volje niso pokazali in bili pravo nasprotje najboljših društev, kot je n.pr. Tržič, ki je za svoje delo dobil prehodno zastavo, dalje Skofja Loka, Žiri, Naklo itd.

Tudi poročila ostalih članov upravnega odbora so pokazala, da je bila osnovna napaka vseh društev na splošno, da ni bilo prave povezave z množičnimi organizacijami. Ta napaka pa je bila napravljena v mnogih primerih po krividi samih vodstev posameznih organizacij, delno pa so društva tudi naletela na odpor. Tudi glede vzgoje mladih in pionirjev bo treba v bodočem dobro premisliti, kako urediti vadbeni ure, da bodo privlačne in dobro obi-

TEDENSKA KRONIKA

Krajevni ljudski odbor Naklo je sklical zbor volivcev za volilno enoto Strahinj. Na tem zboru v Strahinju so se volivci pogovorili o važnih gospodarskih vprašanjih, kjer je bil posebej omenjen problem izvoza lesa iz Udnega boršta, ki ga bo moral izvoziti predvsem brigada iz Strahinja. Bili so razni izgovori, češ, da je premalo pomrzljeno, toda les leži tam že od poletja. Plani oddaje lesa niso preveliki, saj še celo testi les, ki je posekan, leži in čaka lubadarja, ki lahko povzroči ogromno škodo. Pogovorili so se tudi o izpoljskani.

Za to delo pa je treba predvsem dobrega strokovnega kadra, ker se je opazilo, da so vladitelji prihajali v televodnico nepripravljeni. Tudi o delu televodnega odbora okraja Jesenice bi se dalo veliko govoriti. Pohvaliti je treba tiste, ki so vztrajni in delovni, grajati pa delo tistih, ki so ostali funkcionarji samo na papirju. Prav tako med posamezniki in društvi ni bilo nobenega medsebojnega tekmovanja, še manj pa se je čutila po tem potreba.

Zaradi teh pomanjkljivosti in za širši razvoj televadbe je prišlo do združitve obeh okrajnih odborov. Zbor je med drugim sprejel tudi mnogo koristnih sklepov, kot na primer, da je treba utrfliti osnovne televodne organizacije, izvršiti meddrusvena tekmovanja, pritegniti mladino in pionirje v društva, poživeti splošen tekmovanji duh, vzgojiti nov strokovni kader vladiteljev, popolnoma prenehati s kampanjskim delom, temeljito pripraviti vse vadbane ure itd.

Novoizvoljeni odbor bo imel polne roke dela, zato mu želimo v bodočem delu veliko uspehov in to, da v tekmovanju, ki ga je sprejel v počastitev 10. obletnice OF, doseže čim boljše rezultate. Vse to pa bo dosezeno, če bodo mladina in vsi tisti, ki imajo veselje do telesne vadbe, redno poščeli vadbeni ure in se v čim večjem številu vpisali v osnovne televodne organizacije, kjer bodo našli obilo zdrave in dobre zabave.

P. A.

SMUČARSKO TEKMOVANJE V ŽIREH

Tri nedelje zaporedoma so člani smučarske sekcije TD Žiri tekmovali. 31. decembra 1950 so bile tekme v teku na 8 km. Tekmovalo je 41 smučarjev, od teh 26 članov, 3 mladink in 12 pionirjev. Najboljše mesto pri članih so zasedli: Zakanomel Franc s časom 47 min. 53 sek., Erznožnik Anton 51 min. 59 sek., Jereb Stane 53 min. 45 sek., pri mladinkah na proggi 4 km Gladek Justa s časom 34 min. 30 sek., pri strejših pionirjih na proggi 500 m Kopač Janez 3 min. 24 sek., pri mlajših pionirjih na proggi 300 m pa Žakanomel Oton 3 min. 56 sek.

7. januarja je bilo tekmovanje v skokih na 26 m smučarski skakalnici. Nastopilo je 12 članov in 2 mladinka. Prvo mesto je zasedel Jereb Stane s skokom 25 m in dosegel 95.5 točk, drugo mesto Kocelj Rudolf s skokom 24 m in 91 točkami, tretje pa Kopač Albin s skokom 24 m in 82 točkami. Veliko pomoč pri samem treningu je nudil mladim žirovskim smučarjem v skokih tov. Jašovec Jože, član smučarskega kluba Enotnost iz Ljubljane, ki je bil ravn na dopustu in je svoj dopust izkoristil za trening.

14. januarja so bile tekme v smuku in slalomu, kjer je nastopilo 26 tekmovalcev, od teh 18 članov in 8 pionirjev. Najboljše mesto so dosegli v smuku na 1 km Kavčič Viktor s časom 58 sek, Pišek Milan s časom 1 min. in Filipič Alojz s časom 1 min. 12.5 sek. Popoldan pa so bile tekme v slalomu na proggi 200 m; prvo mesto je zasedel Pečelin Adolf s časom 51.5 sek., drugo Pišek Milan s časom 52.5 sek, tretje pa Kavčič Viktor s časom 52.6 sek. Najboljši čas (48.8 sek.) v slalomu na isti proggi pa je imel 13 letni pionir Gladek Dušan.

Zanimanje za smučarski šport je pri TD Žiri vsako leto večje. Tudi prebivalstvo se je vseh tekem, posebno skokov, udeležilo v lepem številu. Udeležba članstva je bila zadovoljiva. Niso pa bili zajeti v dovoljenem številu mladinc in pionirji, ker vemo, da je med gimnazijsko mladino veliko smučarjev. Ce bodo v tej zimi še povilne snežne prilike, bo izvedeno v prihodnjih dneh smučarsko tekmovanje za najmlajše in za gimnazijo.

Gr

nitvi plana oddaje mleka in žganja, ki ga lani še niso izpolnili.

V sindikalni dvorani Skofjeloške predilnice, ki ima okroglo 600 sedežev, so začeli z rednimi filmskimi predstavami. Da je do tega prišlo, je največ zasluga članov klubov Ljudske tehnike, med njimi predvsem mojstra Vigogna — predilnice tov. Medveda in tehničnega vodja Florjančiča, ki sta sama izdelala kino-projektor. Letos kanita narediti še dva nova kino-projectorja. V sindikalni dvorani vrte filme za sindikalno članstvo svoje tovarne in vseh okoliških delovnih kolektivov.

KAJ NAJVEČ BERU LJUDJE V LJUDSKI KNJIŽNICI V KRAJNU

V letu 1950. so bila največ brana dela sledenih pisateljev: Jurčič, Milčinski, Bevk, Kranjec M., Ingolič, Kozak J., Tavčar, Prežihov Voranc, Cankar, Godina, Sešliškar in Kersnik, od tujih pa: Tolstoj A., Tolstoj L. N., Čehov, Gorki, Kaverin, Sienkiewicz, London, Verna, Dickens in Nek.

Poleg knjižnice je čitalnica, ki jo pridno obiskuje mladina in odrasli, saj imajo na razpolago preko 40 različnih časopisov, revij in ilustracij. Čitalnica je dostopna vsem.

SPOMINSKI DNEVI

30. januarja 1946. sprejeta Ustava FLRJ. Februarja 1848. izšel Komunistični manifest.

DEŽURNA SLUŽBA

Od 28. januarja dalje skozi vse teden ima dežurno službo pri državnem socialnem zavarovanju dr. Pance Pavel, telefon 351. Obiski na dom naj se prijavijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVSKO GLEDALIŠČE KRAJN

Cetrtek, 25. januarja ob 20. uri: W. Shakespeare: "Kar hočete". Zadnja večerna predstava. Izven. Sobota, 27. januarja ob 20. uri Molière: "Izsiljena ženitev" in "Ljubezen — zdravnik". Izven. Nedelja, 28. januarja ob 16. uri Molière: "Izsiljena ženitev" — "Ljubezen — zdravnik". (Za podeželje).

Kino

"Storžič" Kranj: od 25. do 28. januarja, jugoslovanski film "Rdeči evet", od 29. do 31. januarja, angleški film "Carneval".

"Svoboda" Stražišče: od 26. do 29. januarja angleški film "Bumerang".

"Skefja Loka": od 25. do 28. januarja angleški film "Sarabanda".

"Tržič": od 26. do 28. januarja ameriški film "Pestunja"; 31. januarja sovjetski film "Sin polka".

mali oglasi

Zamenjam čevljarski stroj Celinder za ženski šivalni stroj. Polzve se v upravi lista.

Preklicujem izgubljeni sindikalni knjižnični na ime Veldin Franc štv. 29899358 in Smolič Jože štv. 2989354 za neveljavni.

Kupim žarnico za radio - sprejemnik. (D serija 2-4 V Dioda), Malovrh, Gorenja Sava 48.

Prodam 2 visoki omari, novi. Puce Rožalič — blok "Tiskanina". Zlato polje.

Prodam kozo, dobro mlékarico. Naslov v upravi lista.

Preklicujem veljavnost potrdil o oddanih svinjskih kožah št. 56.031 in 51802 na ime Humer Lovro, Orehek 56.

DROBNE VRŽNE VESTI

Zvezna planska komisija je izdala poročilo o izpolnitvi gospodarskega plana za leto 1950, ki je uresničen v splošnem državnem proračunu z 99.3%.

Predsednik Prezidija skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar je 21. t. m. praznoval 70 letnico svojega rojstva. Njegovo življenska pot je poštena, čista pot iskanja, boja, pozrtvovalnosti.

Tovariš Miha Marinko, predsednik vlastne LRS, je dejal v svojem govoru na seji glavnega odbora OF Slovenije, da bo izpolnjevanje dolžnosti na gospodarskem in drugih področjih, krepitev naše politične enotnosti in obrambne sposobnosti naš največji prispevek za mir.

Tretjo mladinsko progo Banja Luka-Doboj bodo letos 1. aprila začele graditi mladinske delovne brigade.

Najdaljši predor v naši državi, ki bo dolg nad 6 km, so začeli kopati skozi istrsko goro Učko. Reka bo na ta način zvezana z železniško progo s Puljem in dosedanja pot bo skrajšana za približno 100 km.

Mlekarski obrat v Sarajevu, ki so ga začeli instalirati, bo predelaval na dan po 150.000 litrov mleka.

Prireja: ing. Sikošek Boris

V otvoritvi je prva skrb igralca, da čim hitreje razvije svoje figure, da jih razmeti po šahovnici na najvažnejša polja, kjer bo njih učinkovitost dosegla največjo mere; dosegči mora kontakt z nasprotnikovi silami in se zaplesti v borbo. Zato je silno važno držati se pravila, da v otvoritvi, če je le mogoče, ne vlečemo z eno in isto figuro več potez. Tratenje dragocenega časa v otvoritvi prikazuje sledenča partija, katera sta odigrala 1. 1936 dva hokandska mojstra.

Kraljevi gambit

1. e2-e4 e7-e5 2. f2-f4 (Ta ostra poteka je za oba nasprotnika nevarna. Igra je zelo živahn, ker z odpiranjem diagonal in pa f liniji dobimo možnost hitrega razvoja figur ter takojšnjega napada, ki se posebno izraža v borbi na slabo točko f7. d7-d5 (Ta poteza se smatra za najboljši odgovor. Tudi črnih hoče imeti odprtne linije in diagonalo, razen tega pa črni vzdržuje ravnotežje v središču). 3. e4-d5 : (Beli ne sme igrati f4-e5 : zaradi Dd8-h4 + niti ne d2-d3, ker bi si s tem zaprl diagonalo f1-a6 za lovca na f1) Dd8-d5 : (Poteza je slaba, Beli jo bo zlahkimi figurami napadal. Dama bo izgubila dragocen čas, ki bi ga lahko uporabil črn in razvoj figur. Bolje je bilo e5-e4. Partija bi dobila ime Falkbeer gambit. Izguba kmeta je le začasna). 4. Sb1-c3 Dd5-e6 : 5. f4-e5 : De6-e5 : + 6. Lf1-e2 Sg5-f6 (Bolje je bilo belemu nagajati v razvoju z Lc8-g4, ker ne bi mogel igrati Sg1-f3, ki bi ga črn takoj zamenjal za lovca ter prisilil belega, da ga vzame s kmetom Bela pozicija bi bila zelo oslabljena). 7. Sg1-f3 (Tako je prišel skakač s tempon v igro, ker je zopet zaposil črno doma) De5-a5 (To je že 4. poteza črne dame, pri tem pa nima razvite nobene lahke figure) 8. 0—Lc8-e6 (Nujna je bila poteza Lf8-e7 ter nato 0—0. Crni kralj mora čim prej na varno). 9. d2-d4 c7-c6 : 10. Sf3-g5 Le6-d5 11. Sc3-d5 Da5-d6 (Vsekakor je bilo bolje vzeti s kmetom. Dama se zopet izpostavlja napadu belih figur. To pot je st